

Nikola Stanković

MIR BEZ DOSADE

Ako se dosada temelji na višestrukom ponavljanju istovrsnih iskustava, a ova, uzeta pojedinačno ili skupno, ne donose potpuno i trajno zadovoljstvo, čovjeku ne ostaje drugo — ako mu nije drago ostati u dosadi, a dosada je upravo dosada jer čovjeku nije draga — nego pokušati izaći iz toga stanja. To, međutim, nije lako. Dosada je doživljavanje nemoći da bude drukčije, da se doživi nešto novo što ne spada u isti red dosadašnjeg doživljavanja. S druge strane, čovjeka dosada ne bi toliko ni mučila kad on ne bi „predosjećao“ da su mogući širi obzori koji kidaju sadašnju uskost i pritješnjenost.

Glavna pogreška u traženju novog i šireg horizonta pogleda i bogatijeg života jest pouzdanje u iskustva koja nisu kvalitativno nova, nego su samo izmijenjene stvari s pomoću kojih se do njih dolazi. Trčeći tako za smirenjem svojih težnja, čovjek se izgubi među stvarima koje nisu „krive“ što ne mogu pružiti više nego imaju. Ne može se iz ograničenih stvari iznuditi beskrajno smirujuće zadovoljstvo. Zato osjetni užici, koliko god bili i stvarni i potrebni, čovjeka, ipak, uporno varaju, a bezrezervne poklonike nepropustivo kažnjavaju izdajom.

Ovaj uvid, barem na misaonom planu, definitivno razotkriva prevaru, ali još ne mora biti poznat izlaz, iako je težnja za njim stvarnost. Slijedeći težnju svojega srca i svoga uma, moderni se čovjek pokušava probiti do novih doživljaja koji bi ga obdARILI radosnim mirom. Zato se i vraća Istoku da nađe svoj iskon. Predaje se meditaciji svoje pradaVne postojbine, izrazu svoje duhovne otvorenosti. Ona se, međutim, često pretvara u divljenje svojim duhovnim pipcima ostavljajući ga ukleto samog, ne otkrivši mu pravu novost koja bi potpuno rasvijetlila njegovu stvarnost.

U nastojanju da dođe do te novosti moderni čovjek katkad stupa u spregu s ču-dnim i zagonetnim silama kojima želi zagospodariti, ali se dogodi da one njega pot-čine i tako on spozna mrklji mрак od onoga koji gaje prije ispunjavao.

Današnji čovjek već znade da ni znanost ni socijalne reforme ni psihoanaliza ni psihoterapija, iako korisne, ne rješavaju njegovu rasutost i njegov iskonski nemir.

Čovjek, dakle, ne nalazi rješenja u sebi samom ni u dijalogu s drugima jednako siromašnima kao što je i sam. Potrebno je nešto dublje od ljudskog dijaloga. Potrebno je ići do njegova temelja, do uvjeta mogućnosti pravog obogaćivanja u razgovoru. Dijalog bez toga ostaje brbljanje, a nakon svega mora se rezignirano zaključiti kako nema ništa novo pod Suncem.

Potrebno je učiniti smion korak i otkriti nove dimenzije ljudskog iskustva koje neće biti pravljanje starih prevara. Valja učiniti promjenu koja će to doista biti. Treba otkriti cjelovitost našeg iskustva jer nas ulomci ne mogu smiriti. Mora se povjerovati u stvarnost beskrajna našeg horizonta. Nužno je spoznati svoju nadvremensku upućenost.

Da bi ovo pravo koristilo, prijeko je potrebno biti izirčito pozvan na taj korak od nekoga tko je iskusio preobrazbu ovozemaljskoga u novi život. Njegov opis nije moguć jer ljudska mašta može slagati slike samo od ulomaka, a novi svijet ne trpi djelomičnosti.

Uskrsli svjedoči snagu koja smrt pretvara u život, svjedoči ljubav koja prašta, svjedoči vjeru u tu ljubav. On poziva ljude da vjeruju onome kojem je on vjerovao, da praštaju kao što on prašta i da ljube kao što on ljubi. Vjera, nada i ljubav preobražavaju pojedince i društvo. One su novo iskustvo koje daje odgovor nemiru našeg srca.

Ako se dijalog temelji na njima, moguće je pravo obogaćivanje: razgovor više nije brbljanje, mržnja uzmiče, otkrivaju se nove vrijednosti kao jeka onoga što ljudsko oko nije vidjelo i ljudsko uho nije čulo. Pod Suncem se počinje ostvarivati novi život, a stara dosada vječnog vraćanja istih stvari definitivno uzmiče.

Božji uzvanici na gozbu mira bore se protiv stare dosade odričući se svega što čovjeka ugrožava, osiromašuje i iznakazuje. U toj borbi Božje kraljevstvo istine i pravde, ljubavi i mira beskrajno im je vrelo inspiracije. Njih ne ubija besposlica jer su dionici dosjetljive ljubavi koja im stalno otkiva radost postojanja. Njih prožima sigurnost vjere i snaga nade i sve više ih oslobađa od straha i tjeskobe, a uvodi u slobodu i ljubav.

Tu se rađa iskonski mir utemeljen na konačnoj Kristovoj pobjedi nad svim prijetućim silama. Iz ovog mira moguć je dijalog sa svakim čovjekom kojega vode ispravne nakane, moguć je dijalog sa svakim koji se raduje dobru, moguć je dijalog sa svakim koji se znade radovati — napose tuđem dobru. Na gozbi mira ima beskrajno mnogo mjesta. Svaki dobronamjerni čovjek koji znade praštati pozvan je na tu gozbu. Neka se Godina mira pretvori u gozbu mira.

Da bi se to dogodilo, potrebno je mučno rađanje iz starih, uskih navika na slobodu beskrajne ljubavi u kojoj ima mjesta za svakoga. Nije dovoljno biti samo pozvan, treba se odvažiti zakoračiti u novost života. Tko se odluči na taj korak, sigurno mu neće biti dosadno.

„Mir vama!”